

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1945

Vyhlášené: 09.05.1945 Časová verzia predpisu účinná od: 09.05.1945 do: 31.03.1949

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

4.

Vládní nařízení

ze dne 5. května 1945

o volbě a pravomoci národních výborů.

Podle ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 4. prosince 1944 číslo 18 Úředního věstníku československého o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění vydává vláda republiky Československé za podpisu presidenta republiky toto nařízení:

§ 1.

(1) Na osvobozeném území Československé republiky budtež vytvořeny a pokud možno v nejkratší době po vytvoření volbami podle zásad československých volebních řádů a podle zvláštního vládního nařízení obnoveny místní, okresní a zemské národní výbory jakožto orgány zastupitelské a orgány veřejné správy ve všech jejích oborech.

(2) Dokud nebudou vydány podrobnější předpisy o organizaci národních výborů a jejich jednací řády, určí zatímně vnitřní organizaci národních výborů, způsob, jakým vykonávají svou působnost, a způsob jednání jejich složek ministr vnitra.

(3) Jakožto orgány státní správy jsou národní výbory podřízeny vládě.

(4) Národní výbory podléhají kontrole lidu. Lid může jejich členy odvolati a nahraditi jinými. Způsob odvolávání a nahrazování bude určen volebním řádem; dokud se tak nestane, pečují o řádné ustavení, odvolávání nebo doplňování národních výborů nadřízené orgány.

§ 2.

(1) V každé obci se ustaví místní národní výbor.

(2) Místní národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(3) Místní národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc, kterou podle dosavadních předpisů vykonávalo obecní (městské) zastupitelstvo, obecní (městská) rada a starosta obce (města). Ve městech, která podle svých zřízení vykonávala dosud též působnost okresních úřadů, vykonává místní národní výbor též působnost okresního národního výboru.

(4) Dnem ustavení místního národního výboru zaniká obecní (městské) zastupitelstvo.

(5) Obecní (městský) úřad stává se po zániku obecního (městského) zastupitelstva úřadem místního národního výboru a provádí jeho rozhodnutí a opatření.

(6) Místní národní výbor ihned propustí zaměstnance všech kategorií, kteří se provinili proti národním a státním zájmům.

(7) Místní národní výbor je podřízen okresnímu národnímu výboru, ve městech se zvláštním statutem zemskému národnímu výboru.

(8) Počet členů místního národního výboru je stejný jako počet členů obecního (městského) zastupitelstva.

(9) Plenární schůze místního národního výboru jsou veřejné.

§ 2a.

(1) V hlavním městě Praze ustaví se ústřední národní výbor hlavního města Prahy (v dalším ústřední národní výbor).

(2) Ústřední národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(3) Ústřední národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc, kterou podle dosavadních předpisů vykonávalo ústřední zastupitelstvo hlavního města Prahy, městská rada, místní výbory, magistrát hlavního města Prahy a primátor hlavního města Prahy. Působnost stavebního sboru a sboru pro vyřizování stížností zaniká.

(4) Ústřední národní výbor jest podřízen ministru vnitra a ve věcech, které spadají do působnosti jiných ministerstev, příslušným ministrům. Podrobnosti upraví vládní nařízení, vydané podle čl. 3 ústavního dekretu presidenta republiky č. 43/1945 Sb. Zvláštní předpisy o působnosti zemského národního výboru, zejména též předpisy o instančním postupu, zůstávají tímto ustanovením zatím nedotčeny.

(5) Zatímní organizace správy hlavního města Prahy bude upravena vládním nařízením, vydaným podle čl. 3 ústavního dekretu presidenta republiky č. 43/1945 Sb.

(6) Jinak platí o ústředním národním výboru ustanovení §§ 2 a 3.

§ 3.

(1) V sídle každého okresního úřadu ustaví se okresní národní výbor.

(2) Okresní národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(3) Okresní národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc, kterou podle dosavadních předpisů vykonávalo okresní zastupitelstvo, okresní úřad a okresní hejtman (náčelník).

(4) Dnem ustavení okresního národního výboru zaniká okresní zastupitelstvo.

(5) Okresní úřad stává se po zániku okresního zastupitelstva úřadem okresního národního výboru a provádí jeho rozhodnutí a opatření.

(6) Okresní národní výbor ihned propustí zaměstnance všech kategorií, kteří se provinili proti národním nebo státním zájmům.

(7) Okresní národní výbor jest podřízen zemskému národnímu výboru, ve věcech politické správy také ministru vnitra nebo jinému věcně příslušnému ministru.

(8) Počet členů okresního národního výboru je stejný jako počet členů okresního zastupitelstva.

(9) Plenární schůze okresního národního výboru jsou veřejné.

§ 4.

(1) V sídle každého zemského zastupitelstva ustaví se zemský národní výbor.

(2) Zemský národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(3) Zemský národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc, kterou podle dosavadních předpisů vykonávalo zemské zastupitelstvo, zemský úřad a zemský president.

(4) Dnem ustavení zemského národního výboru zaniká zemské zastupitelstvo.

(5) Zemský úřad stává se po zániku zemského zastupitelstva úřadem zemského národního výboru a provádí jeho rozhodnutí a opatření.

(6) Zemský národní výbor ihned propustí zaměstnance všech kategorií, kteří se provinili proti národním nebo státním zájmům.

(7) Zemské národní výbory jsou ve věcech politické správy podřízeny ministru vnitra, a pokud tyto věci spadají do působnosti jiných ministerstev, příslušným ministrům. O odvolání z rozhodnutí a opatření zemských národních výborů rozhoduje, pokud je odvolání přípustné, věcně příslušné ministerstvo.

(8) Počet členů zemského národního výboru je stejný jako počet členů zemského zastupitelstva.

(9) Plenární schůze zemského národního výboru jsou veřejné.

§ 5.

Ministr vnitra nebo jiný příslušný ministr mohou v mezích své působnosti učiniti rozhodnutí a opatření ve věcech spadajících do působnosti národních výborů také přímo, uzná-li vláda anebo v nebezpečí z prodlení předsednictvo vlády,

a) že toho vyžaduje řádný chod veřejné správy, anebo

b) že rozhodnutí nebo opatření národního výboru odporuje demokratickým řádům republiky nebo veřejnému zájmu.

§ 6.

(1) Pro dočasnou správu obcí nebo okresů, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého nemůže být ustaven národní výbor, budou jmenovány správní komise, které mají přibrati k spolupráci zástupce státně spolehlivého obyvatelstva.

(2) Pro okresy jmenuje správní komise ministerstvo vnitra, pro obce okresní národní výbor, a není-li ho, okresní správní komise.

(3) Pravomoc správních komisí je stejná jako pravomoc národních výborů místních, pokud se týče okresních.

§ 7.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení a provedou je všichni členové vlády.

Dr. Eduard Beneš v. r.

Zd. Fierlinger v. r.

Gottwald v. r.

Šrámek v. r.

David v. r.

Ján Ursíny v. r.

Široký v. r.

Václ. Nosek v. r.

Dr. V. Šrobár v. r.

Pietor v. r.

J. Ďuriš v. r.

Dr. Šoltész v. r.

A. Procházka v. r.

Svoboda v. r.

Nejedlý v. r.

V. Kopecký v. r.

gen. Hasal v. r.

Frant. Hála v. r.

J. Stránský v. r.

V. Majer v. r.

B. Laušman v. r.

Dr. V. Clementis v. r.,

těž za min. J. Masaryka.

gen. Dr. Ferjenčík v. r.

J. Lichner v. r.,

těž za min. Dr. H. Ripku.

